

раз за календарный год, посредством подачи заявления в орган Государственной Налоговой Службы не позднее, чем за 15 календарных дня до начала следующего календарного квартала. К поданному заявлению прикрепляется расчет дохода предприятия за предыдущий календарный год, который определит, выполняются ли требования для перехода на упрощенную систему [1].

Выбор системы налогообложения должен осуществляться с учетом специфических особенностей предприятия, какими видами деятельности оно занимается и его годовой доход. Столь тяжелое бремя чаще всего ложится на плечи директора, от правильного, взвешенного решения которого зависит последующая налоговая нагрузка на предприятие.

Литература:

1. Налоговый кодекс Украины от 2.12.2010 №2755-17.
2. Закон Украины "Об оплате труда" от 24.03.1995 № 108/95-ВР с изменениями и дополнениями.

Науковий керівник: ст.викладач Просянюк Н.О

Замула Н. М.

Поняття та порядок визначення і обліку фінансового результата в умовах зміни законодавства

Найважливішим показником ефективності діяльності підприємства є фінансовий результат. Визначення та порядок розрахунку і обліку фінансового результату регламентується:

- Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 № 996-XIV;
- Податковим Кодексом України;
- Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 3 «Звіт про фінансові результати»;
- Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва»;
- Інструкцією про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій.

Фінансовий результат – це прибуток або збиток який отримує господарюючий суб'єкт внаслідок своєї діяльності.

Фінансовий результат – це вираз в грошовій формі результата господарської діяльності підприємства, зіставляючи отримані доходи з витратами. Він може бути як позитивним (прибуток), так і негативним (збиток) [4].

Відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» фінансовий результат (прибуток або збиток) повинен визначатися і відображаються в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності згідно з принципом нарахування та відповідності доходів та витрат [1].

Отже, для визначення фінансових результатів звітного періоду необхідно зіставляти доходи звітного періоду з витратами, що були здійснені для отримання цих доходів. При цьому доходи і витрати відображаються в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності в момент їх виникнення, незалежно від дати надходження або сплати грошових коштів.

Тобто, якщо доходи суб'єкта господарської діяльності перевищують витрати, що були здійснені для отримання цих доходів, то він отримує позитивний фінансовий результат (прибуток), у разі, коли витрати більші за доходи господарюючий суб'єкт отримує негативний фінансовий результат (збитки) [1].

Як економічна категорія фінансові результати визначається як різниця між сукупною виручкою та сукупними витратами підприємства. Перевищення валових сукупної виручки над сукупними витратами стає можливим завдяки створення додаткової вартості. Закон додаткової вартості діє всіх стадіях виробничого процесу. Таким чином, основоположними поняттями фінансових результатів як економічної та бухгалтерської категорії є поняття доходів і витрат.

Згідно П(С) БУ 3 «Звіт про фінансові результати»:

- витрати - зменшення економічних вигод у вигляді вибууття активів або збільшення зобов'язань, що приводять до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілу власниками) за звітний період.
- доходи - збільшення економічних вигод у вигляді надходження активів або зменшення зобов'язань, що приводять до зростання власного капіталу (окрім зростання капіталу за рахунок внесків власників) за звітний період [2].

У бухгалтерському обліку фінансовий результат визначається на підставі П(С)БО №3 «Звіт про фінансові результати», згідно якого чистий прибуток підприємства визначається впродовж звітного періоду і включає прибуток, отриманий від всіх видів діяльності [4].

У бухгалтерському обліку для визначення результатів діяльності використовують рахунок 79 «Фінансові результати», по кредиту якого відображається сума чистих доходів, а по дебету – суми витрат в порядку закриття рахунків витрат, а також сума податку на прибуток [4].

Фінансовий результат розділяється на:

- фінансовий результат до оподаткування (ФР до оподаткування) ;
- фінансовий результат після оподаткування.

Фінансовий результат (прибуток) до оподаткування визначається як різниця між чистим доходом і понесеними сукупними витратами.

Чистий дохід (ЧД) у свою чергу, визначається різницею між отриманими доходами (ВД) і непрямими податками (ПДВ, акциз і ін.).

$$\text{ЧД} = \text{ВД} - \text{ПДВ} - \text{Акціз} - \text{Інші податки} ; \quad (1)$$

$$\Phi P_{\text{до}} \text{ опод} = \text{ЧД} - \text{Вс} ; \quad (2)$$

де Вс – витрати сукупні, які включають рахунки: 90, 92, 93, 94, тощо.

Для визначення чистого прибутку визначається *податок на прибуток* (ПП):

$$\text{ПП} = \text{Оп.о.} * \text{Сп} = \Phi P_{\text{до}} \text{ опод} * 0,21 ; \quad (3)$$

де Оп.о. - об'єкт оподаткування;

Сп – ставка податку на прибуток, 21%.

Чистий прибуток (ЧП) – це різниця між прибутком оподаткування (ΦP до опод.) і податком на прибуток (ПП).

$$\text{ЧП} = \Phi P_{\text{до}} \text{ опод} - \text{ПП} ; \quad (4)$$

Рахунок 79 «Фінансові результати» закривається на рахунок 44 «Нерозподілений прибуток (непокриті збитки)» і таким чином сальдо по цьому рахунку відсутнє.

Чистий прибуток або збиток - відображається на рахунку 44 «Нерозподілений прибуток (непокриті збитки)» - по кредиту - прибуток, по дебету – збиток.[4]

Показник фінансового результату визначається як в бухгалтерському, так і в податковому обліку.

У відповідності з ПКУ (розділ III «Податок на прибуток»), прибуток обчислюється шляхом зменшення суми доходів звітного періоду на собівартість реалізованих товарів, виконаних робіт, наданих послуг і суму інших витрат звітного податкового періоду. [5, ст.134.1.1]

До прийняття ПКУ, у бухгалтерському і податковому обліку при визначені податку на прибуток виникали різниці, у зв'язку з неоднаковими методами визначення доходів і витрат.

Прийняття Податкового Кодексу привело до гармонізації податкового та бухгалтерського обліку.

Докорінних змін зазнала методологія обчислення доходів та витрат - перейшли від правила «першої події» до методу співставлення або відповідності.

Доходи і витрати розраховуються при обчисленні об'єкту оподаткування у момент їх виникнення незалежно від періоду надходження або сплати грошових коштів. Відповідно в дохід не входитимуть суми отриманих авансів, а у витрати – сплачені передоплати.

Важливим є те, що приріст (убуток) запасів розраховувати не треба.

Крім того змінено принцип визначення прибутку – об'єкту оподаткування (ОО):

- до прийняття ПКУ по Закону №334:

$$OO = \text{валові доходи} - \text{валові витрати} - \text{амортизація}; \quad (5)$$

- згідно ПКУ:

$$OO = \text{доходи} - \text{собівартість реалізації} - \text{інші витрати}; \quad (6)$$

Собівартість реалізованих товарів, виконаних робіт, наданих послуг для цілей розділу III ПКУ – витрати, що прямо пов'язані з виробництвом та/або придбанням реалізованих протягом звітного податкового періоду товарів, виконаних робіт, наданих послуг, які визначаються відповідно до положень (стандартів) бухгалтерського обліку [5].

Класифікація основних засобів приближена до бухгалтерського обліку груп класифікації – 16 замість 4 (145.1);

Тепер за кожною групою закріплений не норма амортизації, а мінімально допустимі строки корисного використання (встановлюється наказом по підприємству – при зарахуванні на баланс), (145.1.2). Амортизація нараховується щомісячно, а не щоквартально (146.3). Нараховують амортизацію - по кожному об'єкту(146.3).

Отже, після зміни законодавства України податковий облік значно наблизився до бухгалтерського обліку, що є дуже важливим та сприятиме спрощенню розрахунку фінансового результату у податковому обліку та наближенню його величини у податковому і бухгалтерському обліку. Адже, фінансовий результат є одним з найважливіших економічних показників, який узагальнює усі результати господарської діяльності та надає комплексної оцінки ефективності цієї діяльності.

Література:

1. Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 № 996-XIV
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 3 «Звіт про фінансовий результат»
3. Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва»
4. Просянюк Н.О., Ананська М.О., Кирсанова В.В., Станіславик О.В. Бухгалтерський облік. Теоретичні основи. Навчальний посібник. За редакцією д.е.н., професора Філіппової С.В. – Х: Бурун Книга, 2010.-240с.
5. Податковий Кодекс України, Розділ III «Податок на прибуток» – Х: „Одіссей”, 2011.

Науковий керівник: ст. викладач Ананська М.О.